

Jaarverslag 2024 Vogelwerkgroep Texel

(met bijdragen van Adriaan Dijkse (AD), Lieuwe Dijkse (LD), Hidde Kressing (HK), Bernard Spaans (BS), Vincent Stork (VS), Henry Soyer (HS) en Mart Zijm (MZ)).

Vereniging

Het bestuur bestond uit: Adriaan Dijkse (waarnemend voorzitter), Lieuwe Dijkse (secretaris), RinaRood (penningmeester), Marije Binsbergen (lid) en Henry Soyer (lid).

Aan het eind van het jaar hadden we 304 leden. Daarvan 90 buiten Texel, inclusief 6 in Duitsland en 2 in België. Er waren 4 nieuwe leden en 10 opzeggingen. De meeste daarvan a.g.v. de vergrijzing (sterfte, hoge ouderdom) en verhuizing naar de 'overkant'. Twee leden zijn afgeschreven omdat ze 'onvindbaar' (geen reactie op mail of post, geen telefoonnummer beschikbaar) waren. (LD)

De Skor en de Koekoek

De redactie van De Skor bestond uit Rita en Peter de Man, Cor Smit en Lieuwe Dijkse. Naast 7 Koekoek nieuwbrieven werden weer 4 nummers gemaakt, met totaal 147 tekstpagina's. Dat is dus exclusief de omslagen en advertentiepagina's. René Pop leverde op verzoek een aantal van zijn prachtige vogelfoto's. De bezorging op het eiland zelf werd weer verzorgd door Onno Werkman en een legertje bezorgers.(LD)

Website

Zoals ook in vorige jaar werden alleen af en toe de Agenda en Nieuwsrubriek bijgewerkt. De site heeft wel eens een update nodig! Tot nu toe is niemand gevonden die dat op zich wil nemen.(LD)

Vogels op Texel, het jaaroverzicht 2023

In 2024 werd voor de 27^e maal het jaarverslag 'Vogels op Texel' (eerder Ornithologisch Jaarverslag Texel) door ons uitgebracht. Dat betrof uiteraard het overzicht over het voorkomen van de vogels op Texel in 2023. De redactie en samenstelling waren voor de derde maal in handen van Tim Schipper en Koen Stork en toegevoegd Vincent Stork. En het boekje werd nog dikker: 144 pagina's! Daarbij geholpen door ten minste 30 schrijvers van soortteksten of fotograven. Naast het overzicht per soort van alle waarnemingen bevatte het verslag weer een uitgebreid overzicht van de weersomstandigheden door Cor Smit. Naast de inleiding en de verantwoording van gebruikte volgorde, afkortingen, adressen en integrale tellingen, bevatte het boekje een hoofdstuk over de vondst van geringde vogels op Texel door Job ten Horn en zoals al jaren gebruikelijk een uitgebreid overzicht de weersomstandigheden van dat jaar door Cor Smit. Bruno Ens schreef een verhaal over het wel en wee van de Scholekster op het eiland. De ontdekking van 2 voor Texel nieuwe soorten (2 Kleine Spotvogels en een Rode Rotslijster werd apart beschreven door resp. Diederik Kok, Pim Rijk en Koen Stork en Frank Majoor. De stukjes per soort worden gevolgd door een overzicht van uit gevangenschap ontsnapte of losgelaten soorten en hybriden.

In het verslag prijken op 71 prachtige foto's maar liefst 65 vogelsoorten. Het betreft niet alleen zeldzame, maar ook meer talrijke en 'gewone' vogels.

Alle 285 in 2023 waargenomen wilde vogelsoorten worden vermeld. Bovendien is een lijstje met 16 hybriden opgenomen. Per soort worden de eerste en laatste waarneming, de aantallen doortrekkers en broedvogels genoemd en verdere bijzonderheden of wetenswaardigheden beschreven. Als basis van de teksten dienden 11 eilanddekkende tellingen van water- en wadvogels, talloze

broedvogelinventarisaties en de gegevens vermeld via <https://texel.waarneming.nl>. Dat betreft 269.104 waarnemingen van 3.378 waarnemers.

Het Jaaroverzicht was te koop bij de Texelse boekhandels, Ecomare, VVV Texel en het Vogelinformatiecentrum en is nu nog voor € 12,50- bij de Vogelwerkgroep verkrijgbaar. Totaal werden 750 exemplaren gedrukt. Het grootste deel ging naar onze leden die het gratis als extra exemplaar van de Skor krijgen. Leden aan de overkant krijgen het boekje opgestuurd met daarbij het vrijblijvende verzoek de portokosten te vergoeden. Dat wordt veel gedaan. Voorts werd een 20-tal ex verzonden naar verenigingen en organisaties op het eiland en naar natuurverenigingen en tijdschriften aan de overkant met het verzoek in hun publicaties aandacht aan onze uitgave te besteden. Daaraan is slechts enkele malen gehoor gegeven.

Voor de eerste maal is aan het verschijnen van deze uitgave een officieel tintje gekregen. Wethouder Rikus Kieft met 'natuur, landschap en landbouw' in zijn portefeuille kreeg in het Natuurcentrum de Marel in aanwezigheid van talloze medewerkers het eerste exemplaar uitgereikt. (AD)

Bescherming

Tweemaal maakte de VWG bezwaar tegen een verleende omgevingsvergunning.

1^e tegen de (ver) bouw van een bungalow op de Toes waarbij een Sitkaspar gekapt moest worden op een plaats waar geregeld een paartje Sperwers broedt,

2^e tegen de bouw van een hotel langs de Pontweg (Bispickhof). Het nut van de bezwaren was dat we leerden dat de nieuwe Omgevingswet de zaken veel ingewikkelder maakt. De aanvragers van activiteiten moeten zelf uitmaken of ze een 'Omgevingsvergunning Natuur' moeten aanvragen bij de Omgevingsdienst Noord-Holland. De gemeente Texel heeft daarbij geen enkele rol in, dus ziet er ook niet op toe. In feite moet de Omgevingsdienst Noord-Holland dus zelf ontdekken dat er bij enig aanleg- of bouwplan een dergelijk vergunning nodig is. Kortom derden moeten het eventueel aankaarten en controleren!

De VWG heeft kritisch gekeken naar de aanvragen en vergunningen voor het bouwen van communicatiemasten voor de scheepvaart nabij de Nioz-haven en op het terrein van de Joost Dourleinkazerne en ook naar het ingraven van een kabel door het Natura-2000 gebied langs de Mokbaai. Er is geen werk van gemaakt omdat het bij voorbaat kansloos leek.

Na het afschieten van zoveel mogelijk grauwe ganzen, het vernietigen van nesten met eieren en het tijdens de rui vangen van adulten met hun jongen om te vergassen, bedacht de Faunabeheereenheid Noord-Holland en cs. nog een methode om het aantal te verkleinen. Het zogenaamde 'koppelafschot' werd ingevoerd. Dat houdt in dat in het vroege voorjaar als de ganzen duidelijk gepaard zijn, een van de adulten wordt geschoten: dat betekent één minder en het paar komt niet aan voortplanten toe. Een soort 'Middeleeuwse' oplossing vinden wij om een van de partners van een paar dat doorgaans levenslang bij elkaar blijft, uit te schakelen. Gedeputeerde Staten gaven aan de Faunabeheereenheid Noord-Holland en dus ook aan de Wildbeheereenheden, een vergunning om in maart en april ook in de natuurgebieden en Natura-2000 gebieden gejaagd mag worden. Dit met volle medewerking van de terreinbeherende instanties, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Wel onder de nodige voorwaarden en met de nodige beperkingen, maar weer wel van 1 uur voor zonsopkomst tot 1 uur na zonsondergang. Een ontheffing voor de jacht in de Natura-2000 gebieden kon worden gegeven omdat er een passende beoordeling bij geschreven werd die in feite kant noch wal raakte en zeker geen wettig bewijs leverde dat deze maatregel nodig was en geen schade zou doen aan de goede staat van instandhouding van de Natura-2000 soorten in de betreffende gebieden. Wij hebben daarom een brief geschreven aan alle leden van de Provinciale Staten met het verzoek deze vorm van beheer kritisch te volgen en te voorkomen dat dit wordt voortgezet. Helaas heeft dit kennelijk geen resultaat opgeleverd.(AD)

Contacten en excursies/lezingen

Vertegenwoordigers van de VWG vergaderden dit jaar ten minste vier maal in de werkgroep BOR van het Nationaal Park Duinen van Texel (Marc Plomp). Ook Lieuwe Dijkse, maakte deel uit van de werkgroep, maar als vertegenwoordiger van een andere organisatie.

De Vogelwerkgroep is vertegenwoordigd in de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN). Wij hebben soms contact met hen over beschermingstaken. Hoewel de problematiek op het vasteland vaak afwijkend is van hier op het eiland. Eénmaal hebben wij ook een bijeenkomst bezocht en enkele on-line vergaderingen bijgewoond.

Uiteraard hebben wij vast contact met het Vogelinformatiecentrum en zit een vertegenwoordiger van ons in het bestuur van de Stichting Vogeleiland Texel. Die positie is helaas nog vacant.

Er is nauw contact met de IVN afdeling op het eiland. Zo kunnen leden van beide verenigingen elkaars lezingen en excursies bijwonen op dezelfde voorwaarden die voor leden van de organiserende organisatie gelden.

Er was structureel contact met vertegenwoordigers van Natuurmonumenten aangaande beheerszaken op Texel en er vond eveneens overleg plaats met Staatsbosbeheer Texel.

Op initiatief van Vogelbescherming Nederland startten de VWG, Staatsbosbeheer en het Vogelinformatiecentrum een strandbroedvogelwerkgroep met de bedoeling nesten in een vroeg stadium op te sporen, te beschermen door een touwafzetting en het broedsucces te monitoren. Onderdeel daarvan was ook een lezing over strandbroeders in zuidwest Nederland door Pim Wolf. Het verslag van het eerste jaar is te lezen in De Skor (jaargang 43, 2024, nr, 4, blz. 13 e.v.

Voor leden werden vogelexcursies georganiseerd in Waal en Burg (Paasexcursie), de Dennen (Houtsnippen-Nachtzwaluwen), De Schorren, Horsmeertjes en Hors en de traditionele eindejaarswandeling in de Slufter.

In het kader van de Vogelherkenningscursus voor beginners werd 4 maal een excursie gehouden onder leiding van ten minste 4 leden van de VWG en 2 maal een avond georganiseerd.

Voor de cursus Groene Vrijwilligers (initiatief van het Nationaal Park en IVN waaraan de terreinbeheerders, de Agrarische Natuurvereniging, de Strandwerkgroep en ook de VWG deelnamen), werd een specifieke vogelexcursie georganiseerd langs de Mokbaai en een bijdrage geleverd aan de voorlichtingsavond. Het heeft ons een teller van alle broedende Torenavalken op Texel opgeleverd.

Frank Majoor verzorgde een lezing over het Tapuitenonderzoek in de Eierlandse Duinen.

Wij waren vertegenwoordigd in de 'omgevingswerkgroep variantenstudie zuidwest Texel' georganiseerd door de Provincie Noord-Holland en hebben actief meegedacht en gepraat met het omgaan met de kustverdediging en het toekomstig beheer van duinen en zeereep in dat gebied. Ook hier lijken de technocraten die vrijwel alleen gaan voor de uitverkoren soorten in de Natura-2000 wetgeving het laatste woord te hebben. (AD)

De onderhoudsgroep

De groep bestaat uit 7 leden die in wisselende samenstelling vogelklussen uitvoeren.

In 2024 zijn de volgende klussen aangepakt:

- Inspectie en reparatie ringen voor de eiders.
- Snoeien van het opschot voor kijkpunt de Waterral bij de horsmeertjes
- Schoonmaken en vullen van de oeverwaluwand.

De oeverzwaluw wand is twee ruime ochtenden werk. De gaten worden leeg gehaald en voorzien van leemhoudend zand (van de Hoge Berg). Dit jaar was er net genoeg zand beschikbaar. In elk gat gaat bijna anderhalve emmer zand. Gelukkig heeft firma Dros alweer een volle kieper gesponsord gebracht met 8 kuub. Dat moet voor een jaar of 8 genoeg zijn. De oeverzwaluwen kwamen, maar toen er zo'n 35 koppels gaten aan het graven waren, heeft een rat zijn intrek genomen in het uiterste gat links onder. Dat vonden de oevers niet acceptabel en zijn alle vertrokken.

We hebben dat gat dicht gemaakt met een blikje en gelukkig kwamen na circa drie weken weer een aantal zwaluwen terug (circa 25 paar). In augustus zijn er nog 14 vervolglegels geweest. Toch wat anders dan de 60 stuks van de drie jaren hiervoor.

Kijkhut de Wilster staat nog op het programma, er zijn wat kleine reparaties gedaan aan de scharnieren van de kijkluiken. Maar als grote klus staat het vervangen/repareren van de vloer nog op het programma. (HS)

Broedvogelinventarisaties 2024

Zeven tellers hebben dit jaar zoals al jaren gebruikelijk, de nesten van de Huiszwaluw op Texel geteld. De groei van het aantal bezette nesten bleef doorgaan. In 2022 werden er 273 geteld, in 2024 427. Nooit eerder werden er zoveel op het eiland geteld! In de Skor (jaargang 43, nr.4, blz. 7 e.v.) is er verslag over gedaan.

14 Gebieden en gebiedjes van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten werden door leden van de Vogelwerkgroep geïnventariseerd op broedvogels. Overigens zijn ook enkele leden in direct contact met de terreinbeheerders of andere organisaties actief met broedvogeltellingen. Uiteraard ook worden al of niet onder coördinatie van de Vogelwerkgroep gegevens verzameld voor soorten zoals Torenvalk, Kerkuil en Nachtzwaluw. (AD)

Ringgroep Korverskooi 2024

De activiteiten van de ringgroep Korverskooi bestonden ook dit jaar weer uit het vangen en ringen van vogels, het gebruiksklaarmaken (snoeien, maaien) van het gebied, het plaatsen, opruimen en herstellen van de netten, het invoeren van ringgegevens in eigen bestanden en in die van het Vogeltrekstation.

Tussen 13 april en 1 augustus werd t.b.v. het **CES-project** voor het 31^e jaar gevangen. Zoals ook alle jaren ervoor lukte het weer om de verplichte 12 vangdagen te voltooien. Dit jaar ving we 162 nieuwe vogels. Opnieuw een jaar met veel minder nieuwe vogels dan de 240 die we gemiddeld over de laatste 10 jaar ving. Het aantal van 103 teruggevangen vogels was ook beduidend lager dan het 10 jarig gemiddelde van 180 stuks. Het CES-project werd uitgevoerd door 3 ringvergunninghouders met daarbij de hulp van 4 assistenten. Een verslag van het CES-project 2023 en 2024 heeft door tijdgebrek nog steeds niet in de Skor gestaan, maar duidelijk is wel dat in beiden jaren overleving en broedsucces slecht zijn geweest. Vermoedelijk is vermindering van het aantal broedgevallen in het gebied een van de oorzaken. Maar omdat vanaf 2022 geen broedvogel inventarisatie meer plaatsvindt kan niet worden aangetoond of dit de hoofdoorzaak is. Het voorgenomen bestaat om de gegevens van beide jaren uit te zoeken en nog dit jaar weer een artikel hierover in de Skor te plaatsen.

In de periode van 4 augustus tot en met 29 november werd tijdens de **najaarstrek** gevangen door nog maar 2 ringvergunninghouders samen met een viertal vogelwerkgroepleden.

Ondanks dat onze groep nog maar gemiddeld 4 dagen per week kon vangen zijn we dit jaar toch nog 76 dagen (338 uren) in actie geweest, vrijwel gelijk aan vorig jaar (75 dagen en 337 uren). Er werden

slechts 1.550 vogels van een ring voorzien, (waarde ringen € 340,--). Vorig jaar waren dat er nog 1.906 stuks. Weer veel minder dus dan we gemiddeld per jaar ringen. Het aantal terugvangsten (337 stuks) was derhalve ook veel minder dan de 509 van het jaar ervoor. Het aantal gevangen soorten was dit jaar 40 stuks tegen 44 stuks vorig jaar. Wel werd er een nieuwe baansoort gevangen, namelijk 2 Cetti's Zangers op op 5 oktober.

Gezien het nog kleine aantal deelnemers (ringvergunninghouders en assistenten) is het voortbestaan van onze ringgroep in gevaar gekomen. Gelukkig is Jenny Cremer door het Vogeltrekstation toegelaten als assistent ringer, zodat zij hopelijk zo snel mogelijk haar examen kan doen en daardoor zelf een ringvergunning kan krijgen. Dan kan zij ook zelfstandig ringen. (MZ)

Ganzen- en zwanentellingen 2024

Er werd 6 keer geteld: op 11 februari, 17 maart, 14 april, 6 mei, 20 oktober en 8 december, conform het telschema van Sovon. Ganzen- en zwanentellingen worden gepland in het winterhalfjaar in de maanden waarin er geen wad- en watervogeltelling plaats vind. Hier op Texel tellen we altijd op zondagen en rond hoogwater. Op de 14 april tellingen hadden alle ganzen- en zwanensoorten geteld moeten worden maar door gebrek aan voldoende tellers werd besloten deze telling te beperken tot de Brand- en Rotganzen die in deze tijd van het jaar in een geringer aantal telgebieden voorkomen. Tijdens de tellingen van 6 mei werden, conform de Sovon richtlijnen, alleen de Brand- en Rotganzen geteld. Deze telling werd uitgevoerd door slechts 3 tellers. Aan de overige tellingen deden 7 tot 12 tellers of telduo's mee. Deze tellingen geven, samen met de resultaten van de door Vincent Stork gecoördineerde wad- en watervogeltellingen, een mooi beeld van het aantalsverloop van de ganzen en zwanen op Texel gedurende het winterhalfjaar. De resultaten worden o.a. gepubliceerd in de VWG-uitgave "Vogels op Texel, jaaroverzicht 2024" en werden ingevoerd in de landelijke Sovon-database met watervogeltellingen. De volgende 19 tellers of telduo's hebben in 2024 1 tot 6 keer aan deze tellingen meegedaan: Marije Binsbergen + Jarne Kompier, Bert Brinkman, Anja Cervenci, Adriaan Dijkse, Lieuwe Dijkse, Jenny Cremer + Bernard Spaans, Bruno Ens, Thomas van der Es, Rob Hammer + Margriet Timmer, Job ten Horn, Laurens van Kooten, Kees Kuip + Anneriet, Mardik Leopold, Bob Loos, Floris Mulder, Arno Piek, Cor Smit, Vincent Stork en Ellen Wisman + Josefien de Moel. Ondanks het feit dat de groep van potentiële tellers inmiddels uit minstens 19 tellers of telduo's bestaat was het toch vaak lastig voldoende mensen op de been te krijgen. Nieuwe tellers zijn daarom altijd welkom. Zou je wel met deze tellingen mee willen doen, neem dan contact op met de coördinator: Bernard Spaans.(BS)

SOVON-watervogeltellingen 2024

Er werden in 2024 vier tellingen uitgevoerd, te weten op 13 januari, 11 mei, 21 september en 16 november. We telden in 2024 met een sterke harde kern en een groep enthousiaste reserves. En er is altijd behoefte aan extra tellers, al is het om maar een keer mee te gaan. Mocht je jezelf geschikt achten (of nog niet) en lijkt het je leuk om een keer mee te tellen of ken je iemand voor wie dit opgaat, meld het dan alsjeblieft bij Vincent.Stork@gmail.com of 06-41434989.

De resultaten van de tellingen:

Ik noem graag de tellers die de tellingen van 2023 mogelijk hebben gemaakt om hierbij mij dank en die van de vogelwerkgroep uit te spreken. In chronologische volgorde hebben meegeteld:

Pieter Duin en André van der Vliet, Jan van Dijk, Ellen Wisman, Dick Schermer, Cor Smit, Ruud van Beusekom, Bernard Spaans en Jenny Cremer, Tamar Lok, Bert Brinkman Marije Binsbergen en Jarne Kompier, Tim Schipper, Lieuwe Dijkse, Gerard Nieuwland, Kees en Anneriet Kuip, Bruno Ens, Jan-

Willem Bakker, Rob Hammer en Margriet Timmer, Vincent Stork, Adriaan Dijkse, Anja Cervenci, Mart Zijm, Floris Mulder, Roeland Bom, Laurens van Kooten, Thomas van der Es, Nanning Kikkert, Onno Werkman, Evy Grobbens en Kees, Wannes Lely, Thomas Avila Lutke Schipholt, Arno Piek, Jarco Havermans, Job ten Horn, Wiske Overmaat en Mariëtte Smit, Martin Baptist, Lieuwe de Wolf, Hidde Kressin en Koen Stork. Een lijst van tellers waar we erg blij mee zijn en hopen nog vele jaren de watervogeltellingen te kunnen blijven doen.

In totaal werden **484.344 vogels** geteld:

- 13 januari: 138.295 vogels
- 11 mei: 139.608 vogels
- 21 september: 91.474 vogels
- 16 november: 114.967 vogels

We noteerden tijdens de tellingen de volgende topdrie-samenstellingen:

14 januari	11 februari	20 mei	19 augustus	16 september	18 november
1. Bonte Strandloper 20.299 ex	1. Bonte Strandloper 25.983 ex	1. Rosse Grutto 34.159 ex	1. Bonte Strandloper 18.530 ex	1. Grauwe Gans 13.193 ex	1. Smient 24.381 ex
2. Smient 14.933 ex	2. Smient 19.647 ex	2. Bonte Strandloper 8.154 ex	2. Grauwe Gans 16.049 ex	2. Zilvermeeuw 12.116 ex	2. Grauwe Gans 17.971 ex
3. Kolgans 12.933 ex	3. Grauwe Gans 12.338	3. Grauwe Gans 6.362 ex	3. Kokmeeuw 12.164 ex	3. Bonte Strandloper 10.879 ex	3. Kolgans 9.687 ex

Het telseizoen 2023-2024 zit er inmiddels bijna op. We hebben op in het weekend van **11-12 mei** de volgende telling. Wil je meedoen, meld je dan aan. En anders tot volgend jaar (VS)

Nestkastcontroles De Dennen

In De Dennen hangen nog een flink aantal nestkasten. Sinds SBB die niet meer controleert en onderhoudt, heeft de vwg dat overgenomen. Zoals ook in 2023 heeft Hidde Kressin daarbij het voortouw genomen. Aan het begin van het jaar zijn 8 nestkasten vervangen door kasten van Sevilla woodstone (4 met 32 mm en 4 met 28 mm doorsnee invliegopeningen). Nestkasten die vernieuwd worden, worden niet meer hoog aan de boom bevestigd, maar enigszins verscholen veel lager, zodat er geen ladder meer nodig is voor controles. Er werden een aantal controleurs geronseld. Door problemen met de invoer in Avi-nest is echter een deel van de gegevens verloren gegaan. In 2025 pakken we het anders aan en wordt een artikel voor De Skor geschreven. (HK & LD)